

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Moravská zemská knihovna v Brně poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů Digitální knihovny MZK podléhá autorským právům. Využitím Digitální knihovny MZK a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z Digitální knihovny MZK není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Prerijní vlk, přítel malého Jima**

Autor: **Seton, Ernest Thompson**

Vydavatel: **Nákladem Tiskového výboru Československé sociálně demokratické strany dělnické**

Vydáváno v letech: **1910**

Stránky: **[1a], [1b], [1], [2], 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, [47], [48], [49], [50]**

NOVÝ SVĚT.
KNIHOVNIČKA MLÁDEŽE.

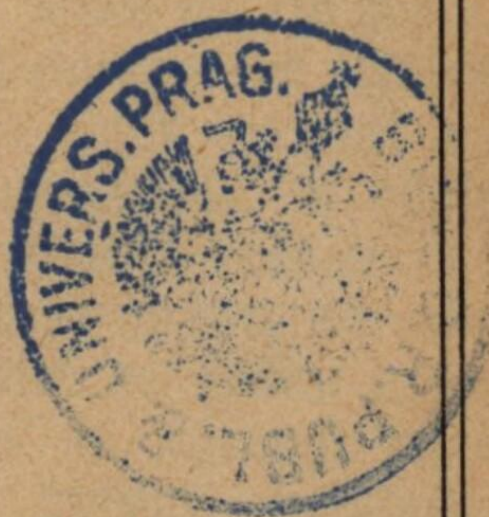

PRERIJNÍ VLK,
PŘÍTEL MALÉHO JIMA.

PRERIJNÍ VLK, PŘÍTEL MALÉHO JIMA.

SEPSAL I OBRÁZKY NAKRESLIL
ERNEST SETON-THOMPSON.

V PRAZE 1910.
NÁKLADEM TISKOVÉHO VÝBORU ČESKOSLOVANSKÉ
SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ.
DĚLNICKÁ KNIHTISKÁRNA V PRAZE.

NÁRODNÍ KNIHOVNA

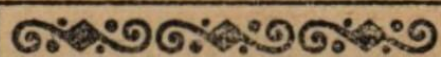
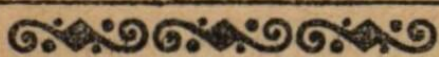

1001865065

I.

Bylo to r. 1882, když jsem po prvé uviděl vlka z Winnipegu. Opustil jsem St. Paul v polovici března a chtěl jsem po dráze napříč prerií do Winnipegu, kam jsem doufal dorazit ve čtyřiaadvaceti hodinách. Ale král bouře jinak rozhodl a poslal východní vítr s těžkým nákladem. V šíleném, neustávajícím překotu sypal se sníh hodinu za hodinou. Celý svět byl pohřben ve sněhu, ve vířícím, kousajícím, štípajícím, honícím se sněhu a supící obrovská lokomotiva musila se zastavit na rozkaz drobounkých, bezvadně čistých peříčkových krystalů.

Nesčetné silné ruce chopily se lopat, aby odklídily jemně modelované spousty sněhové, tarasící nám cestu, a za hodinu mohl stroj dále jeti, aby za chvíli zase v nějaké nové závěži zůstal vězet.

Byla to zdlouhavá historie, den co den a noc co noc každé chvíle znovu uváznout a pokaždé znovu se dát vyhrabávat a při tom sypalo se čím dál tím více sněhu, vířícího a tancujícího nad námi.

„Čtyřadvacet hodin do Emersonu,“ řekl úředník; ale skoro po dva týdny musili jsme se prokopávat než jsme přijeli do Emersonu, kde pro houštiny sněhové závěje nemohou se tvořit. Odtud počínaje letěl vlak již rychle, křoviny byly stále hustší — kilometr cesty jeli jsme pravidelnými lesy a za nimi zase otevřeným krajem. Když jsme se blížili k východní hranici provincie Winnipegu, projížděli jsme malým, asi padesát metrů širokým údolím a spatřili jsme tam skupinu, která mě z hloubi srdce vzrušila.

Zcela zřetelně bylo viděti veliký houfec psů, malých i velkých, černých, bílých i žlutých, již zřejmě v prudkém rozčilení tvořili kruh; po jedné straně ležel malý žlutý pes tiše, z široka roztažen na sněhu; zvenčí pobíhal sem a tam mohutný černý pes a štěkal, držel se však stále obezřetně za smečkou postupující vpřed a zas ustupující. A uprostřed stál jako centrum a příčina toho všeho veliký, rozzuřený vlk.

Jakže vlk? Jako lev vyhlížel, tak pevně a klidně stál zde s rozježenou hřívou a pevně opřenýma

nohama, na každý útok s kterékoli strany připraven. Jeho rty byly zkřiveny, mohl bys míti za to, že z opovržení; domnívám se však, že to ve skutečnosti byla jen náklonnost k bojechtivému cenění zubů. Smečka vedena psem vlčího vzezření, jenž měl příčinu se stydět, vytrhla k výpadu — snad už po dvacáté. Ale velká, šedá postava skočila sem, skočila tam a chňap, chňap, chňap pohybovaly se strašlivé čelisti, jediný to zvuk, jež osamělý zápasník vydával, za to však zazněl pronikavý smrtelný výkřik několika jeho protivníků, zatím co ostatní, pokud ještě mohli, uskočili zpět, takže tu stál zase jako pyšný střed nepřemožen, neporaněn a pln pohrdání ke všem.

Jak jsem si přál, aby teď vlak, jak tak často dělával, uvázl, neboť všecka moje náklonnost náležela vlku; chtěl jsem sestoupit a pomoci mu. Ale sněhem zasypané údolí letělo kolem, stromy zmizely s očí a my spěchali k poslední stanici.

To bylo vše, co jsem viděl, a zdálo by se to málo, ale nedlouho na to jsem se přesvědčil, že se mi poštěstilo viděti za bílého dne vzácného a podivuhodného tvora, totiž vlka z Winnipegu.

Co se o něm vypravovalo, znělo dosti podivně: byl to vlk, který raději v městě se zdržoval než

v kraji, který ovce nechával na pokoji a psy napadal, a který pravidelně sám na svůj vrub lovil.

Když zde vypravuji historii prerijního vlka, jsem jist, že mnozí v městě sotva co věděli o ní.

II.

Jednoho krásného dne v červnu r. 1880 potloukal se šumař Pavel, hezký, ale práce se štítící člověk, jemuž lov lépe se líbil než práce, se svou puškou po březích Červené řeky. Uviděl vlka vycházeti ze svého doupěte, střelil po něm a trefil ho. Přesvědčiv se pomocí svého psa, že tam není již druhého vlka, vlezl do doupěte a našel k svému největšímu úžasu a radosti osm mladých vlčat — za každé z nich čekala jej odměna desíti dolarů. Kolik je to dohromady? Dozajista celé jmění. Několika mocnými údery holí a za přispění jeho žlutého psa byli mladí vlci až na jednoho usmrceni. Pověřčivě bojí se lovci posledního z plemene vyhubiti, domnívajíce se, že to přináší neštěstí. A tak se pustil Pavel s kůží starého vlka i sedmi mláďat a se zbývajícím vlčkem k městu.

Krčmář, v jehož kapsu plynuly dolary za kůže utržené, získal brzo také živé mládě. Dal je na

řetěz a podržel pro zábavu svým hostům, která záležela obyčejně v tom, že štváli psy na zajatého. Nejednou už by byl mladý vlk málem k smrti býval ukousán nebo utlučen, ale vždycky se zase zotavil, a každým měsícem považováno za těžší nalézt psy, jež by se s ním chtěli utkati. Tak vedl opravdu smutné životy. Jen jeden sluneční paprsek je prozařoval, a to bylo přátelství malého Jima, chlapce hostinského.

Jim byl svěhlavý a rázný malý chlapík. Mladého vlka měl rád, protože usmrtil psa, který jej jedenkrát kousl. Od té doby krmil ubohého, podle svých sil mu pomáhal a vlk mu to oplácel, dovoluje mu důvěrnosti, jichž se jinak nikdo neodvažoval.

Když Jim jedenkrát vyvedl nějaký hloupý kousek a bál se svého prudkého otce, utekl se do vlčí boudy a zůstal tam tak dlouho pod ochranou svého přítele, jenž každému, kdo by se byl chtěl

přiblížit, zuby ukazoval, až se otcův hněv vybouřil. Od té doby vyhledával pravidelně toto útočiště, byl-li v úzkých, a mnohdy poznali z jeho pouhého zdržování se ve vlčí boudě, že něco provedl.

Tak vzájemná náklonnost obou stále vzrůstala. Avšak vlk, jenž očividně sílil, s širokou silnou hrudí a hroznými čelistmi, denně podával důkazy své smrtelné nenávisti k mužům páchnoucím pálenkou a ke psům, neboť od nich obou nejvíce zakoušel. Ano, tento odpor a na druhé straně náklonnost k Jimovi a k dětem vůbec, staly se rozhodujícími silami v jeho životě.

III.

Toho času, t. j. na podzim r. 1881 stěžovali si dobytkáři appelského území, že se rozmnožili vlci v jejich krajině a veliké ztráty v jejich dobytku působili. Otrávené maso a železa ukázaly se bezvyslednými a když vynikající cizinec nějaký v jejich klubu ve Winnipegu vykládal, že by byl ochoten opatřiti jim psy, kteří by kraj lehce dovedli od vlků očistit, vznikla tato vyhlídka jejich nejvyšší zájem. Neboť hospodáři chovající dobytek jsou velikými přáteli honby a myšlenka ta zalíbila se jim nesmírně.

Brzo na to opatřil také cizinec, aby dokázal pravdivost svých slov, dva skvostné psy, bílého a strakatého s černými skvrnami a podivným bílým okem, jež mu dodávalo zvláštního vzezření. Každý z těchto tvorů vážil téměř dvě stě liber. Svaly

měli jako tygři, a všichni rádi věřili cizinci, když vykládal, že tito dva sami pustí se do největšího vlka. Způsob jich lovu popsal takto: „Vám netřeba ničeho více učiniti, nežli jim ukázat stopu, a třebas by byla již den stará, sledují ji bez prodlení a nedají se žádným způsobem od ní odvrátit. V krátké době vypátrají vlka, byť by se snažil sebe více stopu zmásti a skrýti. Pak mu jdou na kožich; chce jim upláchnout, ale strakatý popadne ho v slabině a mrští jím takhle,“ — vyprávěč hodil kousek chleba do vzduchu — „a dříve než dopadne na zem, už ho drží bílý za hlavu a druhý za ocas a roztrhnou ho vejpůl — hleďte, takhle!“

To neznělo špatně a všichni hořeli již touhou po tom, aby se to zkusilo. Brzo uspořádána honba;

ale nadarmo jeli tři dny cesty, nenalezli jediného vlka, a chtěli se toho již vzdáti, když tu někdo si vzpomněl na vlka, jenž leží na řetěze uvázan na dvoře hospody a jež by mohli dostat, je mu sice teprve rok, přes to však mohli by již na něm psi ukázat, co dokáží.

Vlk stoupl okamžitě v ceně, jakmile jeho majitel uslyšel o dobré příležitosti; také mluvil o svých „výčitkách svědomí“. Ale tyto výčitky svědomí zmizely, když se mu dobře zaplatilo. První bylo, že odstranil malého Jima; poslal ho vzkazem daleko bydlicí babičce; potom byl vlk do své boudy zahrán, ta zabeďněna, na vůz naložena a do prerie vyvezena.

Psi dali se jen s námahou udržet, tak byli bojechtiví, jakmile jednou zvěřili vlka. Ale několik silných mužů drželo je pevně na řemelech, vůz byl osm set metrů dále odvezen a vlk ne bez obtíží vypuzen ven. Zprvu hleděl ulekaně a zmateně. Snažil se uniknouti mužům, kteří provázeli vůz,

aniž by se pokusil koho kousnouti. Když se však nyní cítil volný a křikem haló byl plašen, pustil se mírným klusem k jihu, kde ho lákaly mírné pahorky. V tom pustili psy, kteří se zuřivým štěkotem vyřítili se za mladým vlkem. Muži jeli v patách za nimi s hlasitým hurá. Předem už se zdálo, že není pro vlka vyváznutí, neboť psi byli rychlejší než on, a bílý dovedl uhánět jako chrt. Cizinec byl bez sebe nadšením, jak jeho nejrychlejší pes prerií letěl a co vteřinu zřejmě byl vlku blíže. Mnozí chtěli na psy sázeti; ale nikdo nepřijal sázky. Teď se vlk vzchopil, jak jen dovedl, ale po tisíci a několika metrech byl už pes zrovna za ním a vrhl se na něj.

V okamžiku byla zvířata v sobě. Obě uskočila nazpět, ale žádný nevyběhl do vzduchu, jak to cizinec byl předpověděl, naopak, bílý se převalil s hroznou ranou v rameni a byl už k boji neschopen, ne-li mrtev.

Po deseti vteřinách dorazil strakatý na místo, a také tentokráte trval souboj jen krátký čas a dopadl téměř právě tak nepochopitelně jako první. Sotva se dalo rozeznat, že se zvířata dotkla. Šedivec uskočil na stranu, při čemž jeho hlava bleskurychlým otočením na okamžik divákům zmizela, strakatý se zapotácel krvácející ve slabině.

Podněcován muži vzchopil se ještě jednou, ale jen aby si utržil novou ránu, jež mu nedovolila toužiti po dalším.

Nyní přišel psod se čtyřmi dalšími statnými psy. Byli vypuštěni a muži se chystali vlka holemi a lasy úplně dorazit, v tom přijíždí prerií malý chlapec na koníku. Seskočil na zem, prodral se kruhem a ovinul své rámě vlkovi kolem krku. Nazýval ho svým miláčkem, svým milým vlčkem, a vlk mu lízal obličej a vrtěl ocasem. Potom se maličký obrátil proti mužům a huboval je za jich ukrutenství k jeho vlku, při čemž mu tekly slzy po tvářích.

Kdyby jim byl někdo dospělý řekl, co jim bez ostychu do očí pověděl neohrožený chlapec, jistě by mu to nebylo zcela beztrestně prošlo, poněvadž však to povídalo dítě, nevěděli dobře, co dělat, a na konec rozesmáli se hlasitě — ne sobě, kde pak, to se sotva kdy stává — nýbrž smáli se všichni vespolek cizinci, jehož nevyrovnatelní psi proti polouvzrostlému vlku tak zkrátka dopadli.

Nyní sáhl Jim svou malou, ne příliš čistou, od slzí mokrou rukou do své pravé dětské kapsy, vylovil tam ze svých zásob bonbonů, sirek, malých prázdných patron z pistolí kousek tenkého pro-

vázku a uvázal jej vlkovi kolem krku. Potom vylezl, pořád ještě trochu vzlykaje, na svého koníčka a jel zase domů vlka s sebou veda a poslední, rázné slovo mužům posílaje.

IV.

Počátkem následující zimy byl malý Jim zachvácen zimnicí. Žalostně vyl vlk na dvoře, když jeho přítel po celé dny k němu nepřicházel, až byl konečně na prosby hochovy puštěn do světnice. Tu bděl potom veliký divoký pes — neboť vlk není nic jiného — věrně u lůžka svého lidského přítele.

S počátku nebyla zimnice silná, náhle však nastal obrat k horšímu a tři dny před vánocemi byl malý Jim mrtev. Nikdo neželed ho tak jako jeho milý vlček. Veliký šedý tvor vyl žalostně ke zvukům zvonů, když na štědrý den sledoval mrtvolu na hřbitov. Po pohřbu ukázal se vlk opět na dvoře ve statku, když ho však chtěli znovu uvázat na řetěz, přeskočil plot a zmizel ve chvílce s očima.

Když zima dále pokročila, přitáhl starý jeden lovec se svou hezkou dcerou Ninettou do malého srubu na pobřežní výspě. Nevěděl ničeho o Jimovi a jeho čtyřnohém příteli i velmi se podivil,

když našel po obou stranách řeky vlčí stopy. Napjatě, ale pln pochybnosti naslouchal zprávám jiného tady domácího lovce o velikém šedém vlku, jenž tu pobýval, v noci osadu navštěvoval a se zálibou se zdržoval v lesíku kolem hřbitova.

Když později při večerním vyzvánění slyšel z onoho lesíka osamělé a teskné vlčí vytí, nepřipadalo mu už ono vypravování tak víře nepodobné. Dobře znal vlčí řeč — volání o pomoc, milostné vytí, nářek i píseň vzdoru. Tohle byla osamělá píseň žalu.

Lovec obrátil se k řece a odpověděl též vytím. Na to opustila stínová postava vzdálený lesík a šla přes led na tuto stranu k místu, kde seděl muž němý jako pařez. Vlk — jak se ukázalo, když se zvíře přiblížilo — přišel dosti blízko, obešel kolem širokým půlkruhem čenichaje a upřeně hleděl žhavýma očima na lovce; potom zavrčel jako zlostný pes a zmizel v temnotě.

Tak nabyl lovec jistoty a brzy pozorovali také lidé v místě, že nějaký vlk, „tříkrát tak velký jako ten, jenž v hostinci na řetěze býval“, po ulicích města se potlouká. Byl postrachem psů, které při každé příležitosti, jež se mu naskytla, zakousl, a říkalo se, třebas se to nikdy nedalo dokázat, že

vice než jednoho v noci se vracejícího opilce se světa sprovodil.

To byl tedy vlk z Winnipegu, kterého jsem za oné zimní jízdy na své vlastní oči spatřil. Přál jsem si tenkrát, abych mu mohl pomoci, domnívaje se, že jeho postavení je proti přesile beznadějně; ale to jsem později už nemyslel. Jak boj dopadl, nebylo mi dopřáno viděti, ale vím, že vlk později často ještě byl spatřen, mnozí ze psů však nikoli.

Tak vedl nejpodivnější život, jaký kdy jen vlk vedl. Vzdálen lesa a prerie dával přednost odvážlivému žití v městě, kde každého týdne nejméně jedenkrát se ocitl v nebezpečí života, každodenně nějaký opovážlivý skutek provedl a častokráte bylo mu možno se zachrániti jen rychlým vklouznutím pod prkennou ohradu na křižovatkách chodníků. Pln nenávisti proti lidem a pln pohrdání ke psům šel za svým denním úkolem a udržoval zástupy hlídacích psů v uctivé vzdálenosti, nebo je zakousl, přistihl-li je po jednom, po dvou nebo po třech; opilcům věšel se na paty, mužům s puškami se vyhýbal, naučil se znáti železa a i jed — jakým způsobem, nedovedl bych říci, ale jistě naučil se jej znáti, neboť chodil tolikrát a tolikrát kolem něho, aniž by si ho povšiml.

Nebylo ulice ve Winnipegu, již by nebyl znal, nebylo policisty, jenž by jej nebyl zahlédl za raního svítání rychle a jako stín mihnouti se kolem, nebylo psa, jenž by se nebyl schoulil se zježenou srstí, když vítr jeho nosu sděloval, že starý vlk z prerie je na blízku. Jeho život byl život boje, a celý svět stál proti němu. Ale v tomto tajemném-netajemném životě byl jeden světlý bod: nikdy neublížil žádnému dítěti.

V.

Hezká, patnáctiletá Ninetta byla osamělá prerijská květina jako její indiánská matka, při tom očí šerých jako její otec, syn Normandie. Byla by si mohla vybrat manžela mezi nejbohatšími a nejpořádnějšími mladými muži, ale vzala si pojednou do hlavy, že ji nikdo jiný nemůže učiniti šťastnou než onen ničema Pavel.

Hezký hoch, dobrý tanečník a výborný houslista při všech zábavách vyhledávaný, ale při tom nepolepšitelný pijan a taky se říkalo, že má již ženu v dolní Kanadě. Bylo proto pochopitelné, že otec zcela rázně odmítl jeho ucházení se o ruku dceřinu. To mu však bylo málo platno. Ninetta, jinak ve všem povolná, nechtěla od svého milence

upustit. Ještě téhož dne, kdy mu její otec dveře ukázal, přislíbila mu, že se sejdou v lesíku za řekou.

Když šla zasněženým lesíkem k dostaveníčku, zprovovala, že ji následuje nějaký veliký šedý pes. Zdál se docela mírumilovného smýšlení, a dítě — neboť tím vlastně ještě byla — nebálo se, když však přišla k místu, kde Pavel čekal, postoupilo zvíře s hlubokým vrčením vpřed. Na první pohled poznal Pavel, že má před sebou statného vlka a poněvadž byl baba, v mžiku utekl. Potom říkal, že běžel pro svou pušku. Bezpochyby však zapomněl, kde ji nechal, neboť ji hledal na nejbližším stromě, na který kvapně vylezl. Zatím běžela Ninetta zpátky přes led a sdělila Pavlovým

přátelům, v jakém nebezpečí se nalézá. Protože statečný milovník nenalezl na stromě žádné pušky, udělal si kopí, připevniv svůj nůž na konec uříznuté holi a skutečně způsobil vlkovi bolestnou ránu na hlavě. Divoké zvíře zavylo strašlivě, drželo se však potom v jisté vzdálenosti, ale čekalo vytrvale, až muž sleze dolů. Teprve blížící se zástup lidí přiměl vlka, aby změnil svůj plán a vzdálil se.

Houslista dovedl se před Ninettou snadněji ospravedlnit než před kýmkoli jiným. Pořád ještě byla mu nakloněna a poněvadž otec od svého odporu proti Pavlovi neupouštěl, umluvili společný útěk, jakmile se vrátí Pavel ze sousedního místa, kam se měl vydati jako poháněč psů z nařízení obchodní společnosti. Správce společnosti byl velmi pyšný na své tažné psy — tři velké chundeláče se zatočenými chlupatými ohony, velké a silné jako dobytčata a při tom divoké a nezkrocené jako lupiče. S těmito měl Pavel jako doručitel důležitých balíků z osady do osady běžet. Byl zkušeným poháněčem psů, čímž zpravidla zároveň se naznačuje, že byl surovým a ukrutným. Vesele vydal se na cestu z rána dolů po řece a posilnil se na ni notnou dávkou pálenky. Za týden doufal, že tu zase bude zpátky s dvacíti dolary v kapse a chtěl pak unést svoji Ninettu, až si takto opatří potřebné peníze.

Rychle se běželo po zamrzlé ploše dolů po řece. Rychle, ale s nechutí táhli velcí psi sáně po ledu, když práskal dlouhým bičem a křičel. Spěšně letěli kolem lovcovy chýže a Pavel, běžící s bičem v pravici za sáněmi, kynul rukou Ninettě, stojící přede dveřmi. Za okamžik zmizely sáně s urputnými psy a napilým poháněčem v nejbližším ohybu — a to bylo naposled, co kdy houslista byl viděn.

Téhož večera vrátili se chundelatí tažní psi pojednou domů. Byli potřísněni zmrzlou krví, bylo na nich viděti všelijaké rány. Ale ku podivu neměli jindy tak hltaví psi žádné chuti k jídlu.

Lidé vydali se po stopách saní a našli balíky bez porušení na ledu ležící. Kusy saní byly na kilometr daleko po ledu roztroušeny a nedaleko balíků nalezeny byly cáry ze šatů houslistových. Bylo zcela jasno, že psi svého pána usmrtili a sežrali.

Správce se hrozně rozlobil pro událost, která byla s to připravit jej o jeho psy. Nechtěl věřit, co mu bylo zvěstováno, a sám se vypravil, aby se dopátral pravdy. Starý lovec měl jíti s ním. A když byli ještě pět kilometrů vzdáleni od osudného místa, ukázal lovec prstem na velmi velkou stopu vedoucí od západního břehu řeky k východ-

nímu. Šel po stopě podél východního břehu a zpozoroval, že její původce šel zvolna, kdykoli psi šli zvolna, a že běžel, jakmile běželi oni. Pak se obrátil ke správci a řekl: „Velký vlk — po celý čas běžel za sáněmi.“

Nyní následovali po stopě, kde vedla napříč k západnímu břehu. Tři kilometry nad lesem přerušil vlk svůj klus a vrátil se zpět ke stopě saní, sledoval ji několik metrů, načež se zase obrátil k západnímu břehu.

„Zde Pavel něco upustil; vlk přišel a očichával to; nyní poznává, že je to napilý Pavel, jenž ho poranil na hlavě.“

Kilometr cesty běžela stopa utíkajícího vlka za sáněmi; za to zmizela nyní stopa muže, jenž asi vyskočil na saně a začal nevázaně práskat do psů. Zde přeřezal provazy, proto jsou balíky roztroušeny po ledě. Hle, jak psi pod bičem vyskočili. Tady leží nůž poháněče ve sněhu. Bezpochyby jej upustil, jak se ohnal po vlkovi. A zde — co to? Stopa vlčí mizí, ale koleje saní jdou dále. Vlček tedy vyskočil na saně. Psi, plni hrůzy, letěli ještě rychleji, ale na saních za nimi událo se něco hrozného. V okamžiku byl boj u konce; oba se kutálejí se saní a vlčí stopa objevuje se opět na východní straně a mizí pak v lesích. Sáně letí

kolísavě k východnímu břehu, kde po několika stech metrů zůstávají viset za kořen a na kusy se tříští.

Ze stop ve sněhu mohl lovec dále čísti, že psi, zapleteni ve své řemení vespolek se rvali a kousali; jak potom, od sebe odloučení, po ledě zpátky běželi, ale u mrtvoly svého pána se zase sešli a snědli jej.

Dosti špatný čin, ale aspoň vražda na ně nepadala; tu spáchal vlk, a lovec probrav se z prvního pocitu hrůzy odlehčil si povzdechem a řekl: „To byl on, prerijní vlk. Osvobodil mé malé děvče od Pavla. On byl vždycky k dětem dobrý.“

VI.

To rozzuřilo všechny a umínili si uspořádat o vánocích na víka hon zrovna tři roky po výjevu na hrobě malého Jima. Zdálo se, jakoby se tu byli shromáždili všichni psi z celého kraje. Tři huňatí tažní psi byli zde, bez nichž, jak se správce domníval, by to nešlo, jakož i celý zástup psů ze sousedních statků. Z rána byly všecky lesy na východní straně prohledány a nenalezeno ničeho. Přišla však telefonická zpráva, že hledaná stopa byla viděna nedaleko lesů na jih od města,

a za hodinu na to hnali se všichni po čerstvé stopě vlka z Winnipegu: smečka psů, pestrý zástup jezdců a zmatený dav pěších mužů a chlapců. Vlk se nebál psů, dobře však věděl, jak nebezpečni jsou muži s puškami. Chtěl se uchýliti v temno jedlového lesa, aby měl kryta záda, ale jezdci byli na volném prostranství rychlejší a zastoupili mu cestu. Odbočil tedy do rokliny, aby ušel kulím, které již za ním létaly. Mohl dostati trnitý drát mezi sebe a jezdce a byl by se jich tak býval na nějaký čas zbavil, ale protože kule létaly, musil se zase přidržeti rokliny. Nyní ho dostihli psi. To nebylo proň žádným leknutím; naopak, nic by si nebyl toužebněji přál, nežli sám se s nimi vypořádat, i kdyby se jich čtyřicet nebo padesát proti němu postavilo. Nyní utvořili psi kruh kolem něho, ale žádný neodvažoval se učiniti naň útok. Jeden štihlý pes spoléhající na svou rychlost letěl kolem něho, utržil však ránu se strany, že padl na zem. Jezdci vlka objeli velkou zajížděkou, hnali ho směrem k městu a stále více lidí a psů přidávalo se k stihatelům.

Vlk se obrátil k jatcům a střelba musila ustát, poněvadž se zde nalézali na blízku obytných stavení. Teď zase psi shlukli se kolem něho a tvořili kolem dokola tak silný kruh, že se mohl stěží

probl. Ohlížel se po místě, kde by měl kryta záda, a když zpozoroval dřevěný most přes pouliční strouhu, skočil do ní a celá smečka stála kolkolem. Muži přinesli železné tyče a jali se jimi most rozbíjet. Nyní věděl, že mu úkryt nepomůže. Vyskočil, aby se tváří v tvář utkal o život se svými nepřáteli.

VII.

Konečně, po tříletém boji, stál proti nim sám, on, jediný proti čtyřiceti psům a mužům s puškami, kteří stáli za nimi jako v záloze, ale přes to jevil touž neohroženost, jako onoho zimního dne, kdy jsem ho poprvé spatřil. Zrovna jako tenkrát křivily se mu rty, slabiny se mu chvěly a žár jeho žlutozelených očí svědčil o nezlomné síle a divokosti. Psi se naň vrhli — v jich čele nikoli mohutní tažní psi, kteří ho příliš dobře znali, nýbrž nějaký buldok z Winnipegu. Bylo slyšet cupot četných psích tlap, štěkot smečky vystřídal se s hlubokým vrčením, potom bleskurychle rozehnaly se ryšavé čelisti v před, útok v okamžiku odrazil se nazpět a zase tu stál rozzuřený starý lupič sám jako pevná skála, o niž se vlny rozbíjejí. Třikrát hnali se naň a třikrát ustoupili, nechavše

nejsmělejší jako oběť na bojišti, přede všemi buldoka. Pro tentokráte měli dost, obklíčený však nejevil dosud ani nejmenší stopy únavy a po netrpělivém čekání postoupil několik kroků vpřed a poskytl tak konečně střelcům terč, na který dlouho toužebně čekali. Tři pušky třeskly, a tak byl vlk sklán a jeho bojovnému životu učiněn konec.

Sám si svůj osud vyvolil a dal přednost životu plnému nebezpečí před klidným žitím v prerii. Kdo dokáže vyzpytovat duši zvířete? Kdo dovede pohnutky zvířecího jednání úplně vysvětliti? Proč přilnul náš vlk tak pevně k tomuto místu nekonečných útrap? Není možno, že by snad žádná jiná krajina nebyla známa; neboť do nekonečna prostírá se pláň, potravy všude dost, a jeho toulky odvedly ho již na sto kilometrů daleko. Ani pomstychtivost nedovedla by ho tu upoutati; žádné zvíře nezasvětí nikdy svůj život takovému citu; to se děje jen u lidí, němý tvor vyhledává toliko klid.

A tak zbývá pro výklad jen jediný svazek, jenž ho mohl poutati, nejkrásnější a nejsilnější ze všech na zemi, vzpomínka na malého zemřelého přítele.

WULLY, OVČÁCKÝ PES.

Wully byl malý, žlutý vesnický pes. Pohrdlivým názvem vesnický pes myslí se obyčejně pes z nízkého plemene a zapomíná se, že toto povržené stvoření zpravidla více ušlechtilosti v sobě ukazuje, než kterýkoli z jeho šlechtických příbuzných. Je chytrý, čilý a vytrvalý a daleko lépe vyzbrojen pro tvrdý boj o bytí, než jeho čistokrevní strýci.

Představme si, že bychom byli nuceni zanechat na pustém, opuštěném ostrově docela obyčejného vesnického psa, drahocenného chrta a buldoka. Který z těchto tří by asi po šesti měsících ještě zůstal na živu? Beze vší pochyby opovržený vesnický pes. — Nemá ani rychlosti chrtovy, ani síly a smělosti buldokovy, za to však něco tisíckrát cennějšího, zdravý rozum.

I.

Na horách, vysoko v severním Skotsku, narodil se Wully. Jej a jednoho z jeho bratrů nechali na živu; bratra, poněvadž se velice podobal nejlepšímu psu v sousedství, a jej proto, že byl takový hezoučký, malý žlutý chlapík.

Mládí své prožil jako řádný ovčácký pes ve společnosti zkušeného hlídačského psa, který ho vychovával, a starého ovčáka, jenž měl bezmála právě tolik zkušenosti, jako jeho učelivý pes. Ve dvou letech Wully úplně vyrostl a uměl s ovci zacházet jako starý ovčák Robin, jeho mistr, jenž choval takovou důvěru v jeho spolehlivost, že sedával celé noci v krčmě, zatím co Wully po kopcích hloupé vlnáče hlídal. Starý, přihloupělý ovčák při všech svých chybách zřídka s Wullem surově nakládal, a tento odplácel mu velikou úctou, že ji mohl starému leckterý mocný a moudrý v zemi závidět.

Wully nedovedl si představit vyšší bytosti nad Robina, a přece všechny tělesné i duševní síly této modly měly cenu pouhých pěti šilinků*) ve službách malého obchodníka dobyt看em, vlast-

*) Šiling, anglický stříbrný peníz, platí 1 K 20 h.

ního majitele svěřenců Wullyho. Když teď tento muž Robinovi poručil, aby hnal stádo denními pochody na tržiště, týkalo se to Wullyho ze všech tří set sedmdesátišesti bytostí, o nichž tu byla řeč, nejvíce.

Cesta několikadenní byla proň velevýznamná. Na řece byly ovce vehnány na prám a na druhém břehu v zakouřeném městě vysazeny. Vysoké komíny tovární ohlašovaly začátek denní práce a halily město v těžkou mlhu a v olověná oblaka kouře, zatemňující slunce a jako bouřlivé mraky visící nad městem. Ovce se domnívaly, že se blíží neobyčejně zlá bouře, rozčílily se a hnaly se na zlost svým strážcům třemi sty sedmdesáti rozličnými směry městem.

To bylo pro slabého ducha Robinova příliš. Hodnou chvíli hleděl tupě na ovce a potom nařídil: „Wully, přížeň je!“ Po této námaze sedl si na zem, zapálil svou dýmku a jal se plésti nedodělanou punčochu.

Robinův hlas byl pro Wullyho hlasem boha. Proto rozběhl se třemi sty sedmdesáti čtyřmi rozličnými směry a sehnal po dlouhé námaze všech tři sta čtyřiasedmdesát uprchlíků na přívoz k Robinovi, jenž beze všeho zájmu přihlížel k práci psově.

Posléze dal Wully — nikoli Robin — znamení, že už jsou všechny pohromadě. Starý pastýř začal počítat: 370, 371, 372, 373. „Wully,“ pravil s výčitkou, „vždyť jedna chybí“ Wully, hanbou se chvěje vyskočil, aby celé město po zmizelé proslídil a nebyl ani ještě daleko, když nějaký malý hoch upozornil Robina, že už je tu všech 374 ovcí. Starý byl v největších rozpacích. Pán mu nařídil, aby dostihl tržiště co možná rychle, a teď dobře věděl, že se Wully bez ovce nevrátí, třebaš by ji měl ukrásti. Přiházelo se tak již dříve a mívalo za následek nanejvýš nepříjemné výklady. Co měl teď dělat? Šlo o jeho mzdu pěti šilinků týdně. Wully byl věrný, dobrý pes a byla věčná škoda ho ztratit; jenže když teď, aby počet doplnil, přizene cizí ovci, co potom? Robin rozhodl se na konec, že nechá Wullyho na holičkách, a táhl se svými ovce dále. Jak sám svého cíle došel, nevíme, a může nám to také býti lhostejno.

Mezitím Wully v marném pátrání po ztracené ovci probíhal město křížem krážem, celý den i další noc hledal, až posléze vyhladovělý a znavený se svěšeným ocasem vrátil se k přívozu, aby zde poznal, že jeho pán zatím šel s ovce svou cestou dále. Bylo opravdu politování hodno hleděti na jeho zármutek a zoufalství. Kňuče a vyje

běhal sem a tam, přeplavil se pak po prámu na druhý břeh a hledal všude Robina. Potom se vrátil zase a strávil noc hledáním svého pána. I příštího dne v tom pokračoval, zkoumal a očichával každého, kdo se plavil přes řeku, a s velkou chytrostí ustavičně slídlil v okolních krčmách po svém pánu. Následujícího dne začal očichávat všechny lidi, kteří se převáželi.

Pramice jezdila padesátkrát denně a převážela pokaždé průměrně sto osob. Wully byl v přístavišti stále na stráži a očichal každou nohu, která prošla — deset tisíc za ten den byl by mohl svým způsobem prozkoumat. Nazítří a pozítří, celý týden vydržel na svém stanovišti, a brzy špatná výživa a starosti začaly jeviti svůj účinek. Den ode dne byl hubenější a špatnější v náladě. Nikdo se ho nesměl dotknouti, a každý pokus, odvrátiti ho od jeho denního zaměstnání, dráždil ho k největší zuřivosti.

Den po dni, týden po týdnu čekal Wully na svého pána, ten však nepřicházel. Převozníci cítili úctu k jeho oddanosti a věrnosti, a Wully, ačkoli s počátku nabízenou potravou a přístřeším pohrdal, přijal posléze jejich dary. — Třebas byl roztrpčen na celý svět, lpěl celým srdcem jako dříve na svém nevěrném pánu a mistru.

Čtrnáct měsíců po příchodu Wullyho do města seznámil jsem se s ním, a tehdy byl ještě stále na onom místě. Už zase nabyl svého dobrého vzhledu; jeho ostře rýsující, chytrá hlava, bílým okružím lemovaná a jeho špičaté naslouchající uši dělaly z něho nápadně hezkého psa, který každé oko k sobě poutal. Když očenichal mé nohy a shledal, že to nejsou ty, které hledal, nevšímal si mne více a přes mé pokusy získat jeho přátelství, nevěnoval mi o nic více důvěry než komukoli jinému.

Dvě plná leta vytrvalo toto oddané zvíře u přístavu. Nebyla to velká vzdálenost nebo snad strach, že by zabloudil, jež ho zdržovaly od toho, aby se vrátil domů do kopců, bylo to přesvědčení, že Robin, jeho modla, přál si, aby zůstal u přístavu, a on zůstal.

Kdykoli Wully uznal za nutné, převážel se přes řeku. Převozné za psa obnáší 1 penny*), i vypočítalo se, že byl společnosti dlužen sto liber, než opustil své místo.

O Robinovi nezaslechli jsme už nikdy toho nejmenšího, avšak jednoho dne vstoupil na prám statný honec dobytka, a Wully, jenž ho po svém

*) Penny, anglický peníz, platí 10 haléřů. Libra šterlinků jest 24 korun.

zvyku očichal, okamžitě se rozčilil, hříva se mu zježila, chvěl se a tiše zavrčel.

Jeden z převozníků, nevěda, oč běží, vzkřikl na cizince: „Dej pozor, člověče, ať neublížíš našemu psu!“

„Proč bych mu ubližoval, spíš pes by mně mohl něco udělat.“ Jakékoli další vysvětlování bylo nepotřebné. Wully byl jako vyměněn, tulil se těsně k cizinci a jeho ohon se vrtěl vášnivě, poprvé po letech.

Několika slovy všecko se vysvětlilo. Tento honec dobytka dobře znal Robina, jeho rukavice a šátek na krk byly upleteny Robinem vlastnoručně a dříve je nosil Robin sám. Wully pochyboval, že kdy najde svého ztraceného bužka, opustil své stanoviště na přívoze a zřetelně dal na jevo úmysl následovati majitele Robinova šátku. Honec ničeho nenamítal, vzal ho s sebou do hor a tak se stal Wully po druhé ovčáckým psem.

II.

Monsal jest jedno z nejznámějších údolí v Derbyširu. Má jen jediný, za to však tím vyhlášenější hostinec, a majitel je chytrý a statečný muž. Příroda určila ho za bojovníka, ale

okolnosti udělaly z něho hostinského, a jeho náklonnost — o čemž bychom však raději pomlčeli — k pytláctví byla v této krajině tuze dobře známa.

Nový domov Wullyho ležel na vysočině, východně od údolí nad hospodou. Honec měl malé hospodářstvíčko a v mokřinách veliké stádo ovcí. Ty chránil Wully svým vrozeným důvtipem, hlídal je, když se pásly a honil je na večer do ovčince. Byl v sebe uzavřený a podezíravý a hned pohotově ukázati cizinci zuby, ale byl tak pozorný při hlídání svého stáda, že honec v tomto roce ani jediné ovce neztratil, ačkoli sousedé musili platiti obvyklou daň supům a liškám.

Zdejší údolí jsou docela nevhodnou krajinou pro lov na lišky. Rozštěpené hřbety horské, vysoké kamenné náspy a kopce jsou příliš četné, skryší mezi skalami je příliš mnoho, a bylo podivno, že se tu lišky příliš nerozmohly. Nebylo příčiny na ně si naříkat, až do r. 1881, kdy nějaký chytrý starý lišák usadil se v bohaté osadě jako myš v tučném sýru a všem úkladům ušlechtilých ohařů i obyčejných vesnických psů se vysmíval.

Mnohokrát byl pronásledován psy i koňmi a zmizel pokaždé v Čertově Díře, sluji nevyzpytatelné

rozlohy — tam byl v bezpečí. Vesničtí lidé vykládali si něčím více než náhodou, že vždycky upláchl do Čertovy Díry, a když jeden ze psů, jenž tuto čertovskou lišku už už držel, brzo na to se pomínul, stal se ďábel-ský původ lišky nepochybným.

Provozoval své lupičské rejdy dál, až na konec začal vraždit pro rozkoš z krveprolití. Jeden ovčák ztratil deset jehňat za jednu noc, druhý sedm následující noci, později byl kachní rybník na faře úplně zpustošen a neuplynulo téměř dne, aby někdo nehlásil vraždu drůbeže, jehňat nebo ovcí a na konec i telat.

Všecko toto krvelačné řádění připisováno bylo jedině lišáku z Čertovy Díry. Vědělo se o něm jenom, že je to neobyčejně veliký lišák, alespoň podle široké stopy, kterou zanechával, ale nikdo, ani z lovců, nikdy z blízka ho nespatriil. Také se vypožorovalo, že nejlepší dva psi ze smečky zdráhali se na lovu sledovati jeho stopu.

Sedláci se umluvili, že jakmile napadne první snůh, za vedení hostinského se sejdou a celou krajinu prolezou, aby nějakým ať už dovoleným

nebo nedovoleným způsobem „nevinného“ liščátka se zbavili. Ale sníh nepřicházel a ryšavý výtečník žil bez újmy dále. Nikdy nepřicházel dvě noci po sobě na tentýž dvůr, nikdy nepožíral tam, kde vraždil, a nikdy nezanechal stopy, jež by prozradila, kudy se bral.

Jen jedenkrátě vběhl mi do cesty. Šel jsem stezkou z Bakevellu do Monsaldale pozdě v noci za prudké bouře a když jsem zahýbal kolem rohu kteréhosi ovčince, sjel náhle oslňující blesk. Při jeho světle spatřil jsem obraz, jehož jsem se zhrozil. Vedle cesty seděl v nepatrné vzdálenosti ohromný lišák, jenž na mě upřeně pohlížel žhoucíma očima a významně si olizoval čumák. To bylo vše, co jsem viděl, a byl bych na to snad zapomněl nebo za klam pokládal, kdyby se nebylo našlo druhého dne z rána v témž ovčinci třiadvacet mrtvých ovcí.

Jen jedno stádo nechával vrah na pokoji a to bylo našeho honce, i zdálo se to tím podivnějším, že bylo uprostřed ohrožené krajiny a jen jednu míli od Čertovy Díry. Věrný pes osvědčil svou převahu nade všemi psy ze sousedství. Večer co večer přiháněl domů své stádo a nikdy nechyběl ani jediný z jeho svěřenců. Ať si dravý lišák jak

chtěl oblézal kolem dvoru ovčákova, Wully, chytrý, statečný a bystrý, byl proň nepřemožitelným protivníkem a ochránil nejen stádo svého mistra, nýbrž i sám vždycky vyvázl se zdravou koží. Všichni mu prokazovali opravdovou úctu a byl by se stal dojista miláčkem všech, kdyby se jeho nálada nebyla den ode dne horšila. Ovčáka a jeho nejstarší dceru Huldu, bystré, hezké, mladé děvce, měl Wully, jak se zdálo, rád, druzí členové rodiny byli mu lhostejni, ale trpěl je. Ostatní svět, lidi a psy, zdálo se, že nenávidí.

Jako se choval Wully mrzutě a zle vůči světu, tak zase osvědčoval se vždycky dobrým k ovcím svého pána. Četné podivuhodné věci se o něm vyprávěly, mnohé ubohé jehně, které spadlo do vody nebo do skalní rozsedině, bylo by bídne zahynulo bez včasné a účinné pomoci Wullyho; jeho smělé oko objevilo každého orla kroužícího nad bažinou a jeho šílená statečnost navždy ho odtud zapudila.

III.

Když napadl sníh, koncem prosince, platili sedláci jako dříve svou noční daň krvelačnému lišáku. Vdova Geltová přišla o svůj jediný majetek, stádo dvacíti ovcí, a druhého dne za sví-

tání vytáhli všichni muži z osady, aby vypátrali zuřivce. Ručnice veřejně na odiv nesouce následovali zrádné stopy ve sněhu, stopy neobyčejně velikého lišáka, beze vší pochyby, onoho vražedného tovaryše. Po nějakou dobu byla stopa lehce patrna až mizela v řece, dokazujíc vrozenou chytrost liščí. Zvíře přiběhlo k vodě ve směru toku a potom skočilo do mělkého proudu. Ale na druhé straně nevedla žádná stopa ven a po dlouhém hledání našli konečně sedláci čtvrt míle proti proudu místo, kde lišák opustil vodu. Pak vedla stopa do vysokého kamenného náspu, s něhož vichřice smetla sníh a kde následkem toho nebylo stopy vůbec rozeznati. Vytrvalí lovci nedali se tím omýlit, ale když se stopy křižovaly měkkým sněhem mezi zdí a vozovou cestou, mínění se rozcházela: jedni tvrdili, že se dal lišák na levo, druzí zas, že na pravo. Avšak hostinský, jenž byl vůdcem, rozhodl spornou otázku, a po dlouhém, bezvýsledném hledání našli konečně tytéž stopy vedoucí z cesty do jakéhosi ovčince. Aniž by obyvatelům ublížil, opustil lišák zase dvorec, vstoupil přesně do šlépějí nějakého sedláka a rovnou přitápal do farmy našeho ovčáka.

Pro napadlý sníh nevyhnal ovčák toho dne stáda a Wully ležel bez zaměstnání na slunci. Když se

lovci blížili k domu, zuřivě vrčel a odběhl kolem rohu do ovčince. Hostinský přecházel přes dvůr sem a tam, pohlédl na stopy Wullyho v čerstvém sněhu a zvolal, ukazuje na vzdalujícího se ovčáckého psa:

„Hoši, lišáka nemáme, ale tamhle běží vrah našich ovcí.“

Někteří s ním souhlasili, druzí vyslovovali pochybnost a mínili, že by se mělo jít zpátky a stopu znova sledovat. V tom vystoupil ovčák ze svého domu.

„Tome,“ pravil hostinský, „tvůj pes podával včerejší noci vdově Geltové ovce, a pochybuji, že to byla jeho první vražda.“

„Cože?“ řekl Tom, „zbláznils se? Jaktěživ jsem neměl lepšího psa — šel by do ohně pro ovci.“

„Ano, ano,“ mínil hostinský, „to dokázal jak náleží poslední noci.“

Sedláci vypravovali mu dopodrobna o svém ranním pátrání, všecko však bylo marno, Tom se zapřisáhal, že to všecko je jen spiknutí ze závisti, aby ho oloupili o jeho věrného psa.

„Wully spí každé noci v kuchyni a nevychází až když žene stádo na pastvu. Tohle všecko je nesmysl. Po celý rok je s ovцами a neztratil jsem ani paznehtu.“

Tom se rozhorlil nad tímto hrozným spiknutím proti dobré pověsti a životu Wullyho. Hostinský a jeho přívrženci se na konec také dopálili a bylo štěstím, že vystoupila z domu Hulda a je uko-nejšila.

„Otče,“ pravila, „dnes v noci budu schválně spát v kuchyni. Bude-li se Wully pokoušet odplížiti se ven, zpozoruji to, a zůstane-li u mne pokojně a ovce přece budou podáveny, máme důkaz o nevině Wullyho.“

Hulda lehla si z večera v kuchyni na lavici a Wully spal jako obyčejně pod stolem. Uplynulo několik hodin a pes stal se nepokojným, povaloval se na svém lůžku, vstal, protáhl se, pozoroval Huldu a zase ulehl. Asi ve dvě hodiny zdálo se, že nemůže více odolati jakémusi vnitřnímu pudu, zdvihl se tiše, pohlédl na nízké okno a potom na zdánlivě spící děvče. Hulda ležela tiše a dýchala klidně jako ve spánku. Wully zvolna k ní přistoupil, funěl jí přímo do obličeje, ale nepohnula se. Lízal jí opatrně tvář a pozoroval potom se vzpřímenýma špičatýma ušima a hlavou na stranu nakloněnou její nehybný obličej, ale zdálo se, že klidně spí. Pes běžel k oknu, vyskočil neslyšně na stůl, vstrčil nos pod okenní rám a zdvihl okno tak vysoko, co by otvorem mohl

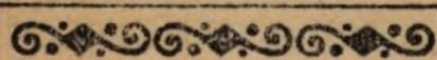
prolézti.*) Na to nechal si je tiše sklouznouti na záda a na ocas a jeho obratnost při tom prozrazovala, že se v tom už dlouho cvičí. Potom zmizel v temnotě.

Hulda pozorovala všechno to počínání s úžasem a když ještě chvíli čekala, aby měla jistotu, že pes již není na blízku, zdvihla se s úmyslem, aby zavolala svého otce. Avšak po některém uvážení rozhodla se, že vyčká, co se bude dále dít. Hodila dřevo do ohně a zase si ulehla. Přes hodinu již bděla naslouchajíc tikání starých hodin a leka- jíc se při nejmenším šramotu. Co jen pes nyní dělá? Podávil opravdu vdoviny ovce? Při pomyslení na jeho obětavou oddanost k jich vlastnímu stádu zdálo se jí to nemožným.

Další hodina zvolna odtikávala. Tu zaslechla Hulda pojednou tichý šramot na okně a srdce jí zabušilo v napjatém očekávání. Okno se otevřelo a Wully byl zase v kuchyni.

V kmitavém světle ohně mohla Hulda rozeznati jakýsi cizí, divoký lesk v jeho očích, a jeho sněhobílá prsa byla potřísněna krví. Pes zadržel dech a pozoroval děvče, potom, když viděl, že

*) V Anglii mají okna, jež se neotvírají, nýbrž visí na šňůrách a posunují se nahoru a dolů jako tabule v některých školách.

se nezdvihá, uložil se zase, olizoval své tlapy a prsa a zavrčel několikrát tiše, jako ve vzpomínce na právě zažité dobrodružství.

Hulda už viděla dosti. Nebylo žádné pochybnosti, hostinský měl pravdu, a obávaný lišák z Monsaldale ležel před ní. Pozdvihla se, pohlédla Wullymu do očí a zvolala: „Wully! Wully! Tedy je to přece pravda? Ty hrozný zločinče!“

Její hlas zachvěl se tichou prostorou a Wully ustrnul, jako bleskem zasažen. Vrhł zoufalý pohled na zavřené okno, oči se mu blýštily, hřívá se mu zježila, schoulil se však pod jejím upřeným pohledem a plazil se po zemi k ní, jakoby chtěl prositi o milost. Pomalu lezl blíž a blíže, jakoby chtěl její nohy lízati, až byl těsně před ní, pak, se zuřivostí tygra, aniž by vydal jediného zvuku, skočil jí na krk.

Útok byl pro děvče neočekávaný, přece však ještě v čas vztáhla ruku a dlouhé bílé zuby Wullyho zaryly se do jejího masa a zaskřípěly na kosti.

„Pomoc! Pomoc! Otče! Otče!“ křičela.

Wully byl lehkým břemenem a na okamžik ho setřásla, ale jeho úmysl byl zcela patrný, boj započal, šlo o život jeho nebo její.

„Otče! Otče!“ znělo nočním tichem, když žlutá šelma s úmyslem ji usmrtit, prokousla a drásala ruce, které ji tak často krmily.

Marně snažila se mu ubrániti, již již chvátil ji za krk, kdyby nebyl přikvapil v pravý okamžik otec.

Wully skočil přímo na něj bez hlesu jako dříve a kousal a drásal ho, až smrtící rána sekerou učinila jej k boji neschopným. Druhý rozmach srazil jej s roztráštěnou lebkou před krb, kde tak dlouho hospodařil s Tomem ctěn a vážen — a Wully, chytrý, statečný, věrný a — zrádný Wully zhluboka vydechl, napjal se a zůstal ležeti tiše navždy.

*J*sou ještě na světě lidé, hlavně ti křesťansky vychovaní, kteří se domnívají, že svět je stvořen jedině pro člověka, že člověk je pánem přírody. I ve školách slýcháte, že zvířata se rozdělují na užitečná a škodlivá; ale v hospodářství přírody je každé zvíře stejně užitečné a žádné není na světě jen k vůli lidem. Člověk pronásleduje mnohá zvířata, ač nedělají nic jiného, než on: žijí se, jak mohou.

Liška je prý škodlivá, neboť chytá zajíce a kuřata. Proto lišku pronásledují, chrání zajíce a kuřata před ní a potom — je snědí sami. Že zvířata jsou našimi bratry, lidé většinou nevědí. Že mají rozum, cit a vůli, lidé též nevědí. Je to tím, že si

nikdy pořádně nevšimnou, jak zvířata žijí. Američan Seton-Thompson, který napsal tuto knížku, rozumí zvířatům jinak. Jakožto lovec často stopoval zvířata, chodil po jejich cestách, naučil se rozumět jejich zvykům, poznal, co rozumu mají. Poznal, jak těžký je dnes život pro pravé zvíře; a kdo zvířatům porozumí, musí je na konec mít rád. To stalo se dosud každému lovcovi, pokud má trochu zdravé soudnosti.

Thompson shledal, jak ohavné je zvířata zabíjet, lovu zanechal, ale stopování zvířat a pozorování jich nezanechal. Mnoho povídek o zvířatech již napsal a všechny se liší velice od obvyklých u nás zvířecích povídek. U něho nejsou zvířata ani dobrými ani zlými, popisuje pouze pravdivě jejich skutky a příhody.

Vlk z Winnipegu je skutečným hrdinou. Nenávidí opilce a psy, ví, že jsou nízcí tvorové, neboť chovali se k němu nízce. Za to miluje děti. Jen jedno dítě v životě poznal a to porozumělo jeho zvířecímu životu. Jak podivným zdá se přátelství mezi vlkem a hochem, ale není podivným. Děti nejsou ještě zkaženy církevním učením, že člověk je pánem přírody, mají zdravý smysl pro zvířata a jsou jim mnohem bližší než člověk dospělý. An-

dersen tvrdil, že dítě, dokud ještě neumí mluvit lidskou řečí, rozumí řeči zvířat.

Na povídkách Thompsonových líbí se nám nejen pravdivý obsah, ale i zvláštní stručný způsob, kterým je vypravuje. Když v první povídce malý Jim náhle zemře, je čtenář udiven i dojat, ale spisovatel odbude to na několika řádcích a vypravuje dál, neboť smrt jednoho člověka nic neznamena a svět běží také lhostejně dál. A ku podivu, právě tím, že spisovatel tváří se tak lhostejným, že nechce čtenáře dojmout mnoha slovy, dociluje tak hlubokého a silného dojmu prostým vyprávěním událostí. Smutný i krásný zároveň byl život vlka z Winnipegu, ale konec jeho byl nejkrásnější. Každý, kdo na tomto světě rve se po celý život se psy, závidí mu takovou smrt. Zdolali ho, když se naň všichni sběhli, pravda, ale on sám po celý život stál proti všem a vítězil.

Obě tyto povídky jsou podivné, zvláštní náladu mají. Je to tím, že se v nich líčí pravá zvířata s pravým porozuměním. Není pravým zvířetem kůň, ani kráva, ani ovce; ty člověk chválí jen proto, že mu otrocky slouží a dají se na konec sníst. Není pravou láskou ku zvířatům, mazlí-li se panička s kočkami nebo psy, krmí-li je lahůdkami,

*a kdyby k ní přišlo chudé dítě, vyhnala by je!
Není pravým zájmem o zvířata zavírat je do
zvěřinců, aby se mohl pohodlně jejich život po-
zorovat. Ale kdyby lidé všimli si volných zvířat,
dovedli se na ně dívat jako na tvory rovné sobě,
mnohému na světě lépe by porozuměli.*

Obsah prvního ročníku:

- I. Pavel Sula: RÁNO. Život na pohorském městečku. S dvěma obrázky Ad. Kašpara.
- III. Karel Dickens: PRVNÍ VÍTĚZSTVÍ. Dle angl. vydání pro mládež vypravuje Václav Pelyněk. S podobiznou spisovatelovou a obrázkem, obé dle rytin anglických umělců.
- III. Hugo Quiller: KNIHA PŘÍRODY, část první. Se dvěma obrázky J. T. Blažka.
- V. Zachar: KAMENNÉ POLE. Dětské divadlo ve 3 jednáních. Se dvěma obrázky J. T. Blažka.
- V. Mamin—Sibirjak: ŽIVITEL, Ze života [v uralských hutích. — ČERNÉ OUŠKO, povídka o zajíčkovi. Se dvěma obrázky umělců ruských.
- VI. E. Seton—Thompson: PRERIJNÍ VLK, přítel malého Jima. — WULLY, OVČÁCKÝ PES. Se šesti obrázky spisovatelovými.
-

1003

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Knížky pro děti musí být :

- 1. ZÁBAVNÉ,** plné děje, ruchu a života. I poučné věci nutno podávat ve zpracování uměleckém bez protivných kázání, která, byť i dobře míněna, vyzní u dětí na prázdno
- 2. ÚHLEDNÉ,** aby již svým ladným zevnějškem budily v dětech chuť ku přečtení. Dobré ilustrace nesmějí chybět.
- 3. LACINÉ,** neboť co by bylo platno vydávat pěkné knížky, když by právě nejchudší děti, které tak málo radosti na světě užijí, byly zase odstrčeny a nemohly si je koupit?

Všem těmto požadavkům nejlépe vyhovuje naše dětská knihovnička „NOVÝ SVĚT“. V dosud vydaných knížkách jeví se již v hlavních rysech její program. Vyšly zde dobré práce původní přístupně a dětsky psané, knížky poučné, budící lásku k největší učitelce člověka, přírodě, překlady největších autorů světových v úpravě pro děti a občas trochu zdravého humoru, neboť děti se rády smějí a smích jim sluší. — Kdo přičiňuje se o rozšíření knihovničky NOVÝ SVĚT, přispívá k vytlačení špatné, znemravňující četby dětské.

Touto knížkou ukončen je I. ročník. Celý ročník je k dostání brožovaný za 70 h, poštou 80 h nebo v pěkné původní vazbě za K 1.—, poštou K 1.10. První knížka II. ročníku vyjde 1. prosince v nové úpravě s novým barevným obrázkem na obálce. —

NOVÝ SVĚT vychází ve lhůtách dvouměsíčních, šestkrát do roka. — Redakce, administrace a expedice Praha II., Myslíkova ulice 15 n. Majitel Tiskový výbor českoslov. sociálně demokratické strany dělnické. Rediguje Zachar. Vydavatel a zodpovědný redaktor K. Cífka. — Jednotlivá čísla po 12 hal. Předplatné celoroční i s poštovní zásilkou 84 hal. ::::::::::